

ความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบล บางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
**People's Awareness on Parent's Quality of Life in Housing
Estate of Tambol Bangrakpattana Administration Organization,
Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province**

นันทน์ภัส ม่วงน้อย *
รศ.ดร.สากล สถิติวิทยานันท์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชน
ในหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี และ
เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนใน
หมู่บ้านจัดสรรดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 367 คน ครัวเรือน เก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในหมู่บ้านจัดสรร มีระดับความตระหนัก
ต่อคุณภาพชีวิตบุพการีโดยรวมในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความ
ตระหนักด้านจิตสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนความตระหนักด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่จำเป็นใน
การดำรงชีวิตและด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนในหมู่บ้านจัดสรร
ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิม และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา
ต่างกัน มีความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ
อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และภูมิลำเนาเดิมของประชาชนที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อ
ความตระหนักในคุณภาพชีวิตบุพการี

คำสำคัญ: ความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการี ประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในอำเภอบางบัวทอง

* นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ประธานโครงการสาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Abstract

The objectives of this research were to study the level of people's awareness on their parent's quality of life in housing estate of Tambon Bangrakpattana Administration Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province, and to compare the level of their awareness of their parent's quality of life in terms of their personal variables. The sample consisted of 367 housing estate residents. Data were collected by questionnaires. The results showed that residents in housing estate had moderate to high level of awareness. When considering in details, psychosocial awareness was at high level whereas economic status, basic needs and physiological stage were related to their awareness at moderate level. Hypothesis testing indicated that different level of education, occupation, salary, number of visits to home town, and number of siblings led to significantly different awareness at the statistical significance level of 0.05. On the other hand, gender, age, marital status, number of family members, and home town did not significantly affect such awareness.

Keywords: awareness on parent's quality of life, people of Bang Bua Thong housing estate

บทนำ

ประเทศไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของประชากร ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ สิ่ง การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอายุของประชากรที่เปลี่ยนจากอายุน้อยหรือมีเด็กมากเป็นสูงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏการณ์การมีอายุสูงขึ้นของประชากรนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มจากปี 2545 ที่มีสัดส่วนของประชากรสูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และจำนวนผู้สูงอายุจะมากกว่าจำนวนเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ในช่วงระหว่างปี 2563-2564 และจะหนาแน่นไปด้วยผู้สูงวัยจากประชากรรุ่นที่เกิดสงครามโลกที่เริ่มทยอยเข้าสู่วัยสูงอายุตั้งแต่ปี 2566 เป็นต้นไป (ปราโมทย์ ประสาทกุล, 2550) ซึ่งในปี 2568 จะมีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า เมื่อเทียบกับปัจจุบัน และจะมีสัดส่วนของประชากรสูงอายุวัย 65 ปีขึ้นไปมากถึงร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมดตามการคาดการณ์ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2007) จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะอยู่ในช่วงต้นของการมีภาวะประชากรสูงอายุ แต่นักวิชาการด้านประชากรศาสตร์มองว่าการที่ประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ต่ำลง ขณะที่ประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนและสัดส่วนย่อมก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างแน่นอน ประกอบกับการที่สังคมไทยมีรูปแบบและโครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ ตลอดจนการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทยที่ผ่านมาให้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันว่าผู้สูงอายุไทยประสบปัญหาหลักสำคัญ 2 ประการคือ ปัญหาสุขภาพและปัญหาเศรษฐกิจ โดยปัญหาสุขภาพและความ

เจ็บป่วยเป็นปัญหาที่มีความชุกเพิ่มขึ้นตามอายุอย่างชัดเจน ในขณะที่ปัญหาเศรษฐกิจจะเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงเพียงพอของรายได้ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาในระยะยาวที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน (สถาบันทรัพยากรมนุษย์, 2551: 1-2)

ปัจจุบันครอบครัวไทยมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนสมาชิกน้อยลง แต่ละครบครอบครัวนิยมที่จะมีจำนวนบุตรน้อยลงกว่าเดิม จึงทำให้ขนาดของครอบครัวเล็กลงตามไปด้วย ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในขณะนี้ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุต้องใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวขนาดเล็ก หรือจำเป็นที่ต้องใช้ชีวิตตามลำพังมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นเพราะบุตรหลานที่เคยอาศัยอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวต้องแยกออกไป เพื่อศึกษาหรือทำงานในต่างพื้นที่ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวที่มีขนาดจำนวนสมาชิกลดลง หรือแม้แต่ในเขตเมืองใหญ่ที่สมาชิกในครอบครัวต้องออกไปทำงานนอกบ้านในช่วงเวลากลางวัน ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุในครอบครัวต้องใช้ชีวิตในช่วงเวลากลางวันโดยลำพังเช่นเดียวกัน (พิมล แสงสว่าง, 2549: 27-29)

การทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น บางบริบทของสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยจะประกอบไปด้วย จิต สังคม และปัญญา หมายความว่าผู้สูงอายุที่มีความสุขนั้นจะต้องมีความพร้อมทั้งการมีสุขภาพที่ดี ต้องทำงานมีส่วนร่วมร่วมกับคนอื่นในสังคมโดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม และต้องมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ชีวิต ทรัพย์สินรวมถึงครอบครัวด้วย จึงจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุได้ ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุนั้น คือ ระบบการดูแลในครอบครัว และชุมชน ผู้สูงอายุจะอยู่ในครอบครัวได้อย่างมีความสุขมากน้อยแค่ไหน ครอบครัวและเครือญาติจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งการดูแลจะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือการดูแลในลักษณะนามธรรม หรือสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการดูแลในลักษณะที่เป็นรูปธรรม หรือการปรนนิบัติ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ครอบครัวจะดำเนินการให้ผู้สูงอายุ ในด้านชุมชนนั้น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมี 3 ส่วน คือ สมาชิกในชุมชน ผู้นำชุมชน รัฐและสถาบัน โดยค่านิยม วัฒนธรรม และประเพณีของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อผู้สูงอายุจะเป็นปัจจัยสำคัญ ขณะเดียวกันผู้นำชุมชนจะต้องจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ ส่วนรัฐและสถาบันจะเป็นองค์กรที่สนับสนุนบริการด้านสังคมและสุขภาพ ซึ่งหากทั้งครอบครัวและชุมชนมีระบบการดูแลที่ดี คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุก็จะดีไปด้วย (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2549: 35-36) นอกจากนี้แล้วผู้สูงอายุยังเป็นบุคคลที่ได้มีอุปการคุณต่อสมาชิกในครอบครัวและต่อสังคมมาก่อน ฉะนั้นครอบครัวและสังคมจึงควรช่วยเหลือเกื้อกูลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553: 604)

หมู่บ้านจัดสรรเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในพื้นที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีการขยายตัวของชุมชนหรือหมู่บ้านจัดสรรเป็นอย่างมาก ประกอบกับอำเภอบางบัวทอง เป็นชุมชนชนบทมาก่อน เมื่อมีการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรและประชากรในพื้นที่บางส่วนได้ประกอบอาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้มีเงินที่จะซื้อบ้านจัดสรรได้ หรือเป็นครอบครัวใหม่ที่แยกจากพ่อ แม่ เมื่อแต่งงาน รวมทั้งมีบางครอบครัวที่โยกย้ายจากท้องถิ่นอื่นเข้ามาซื้อบ้านจัดสรรในแถบนี้ เพราะด้วยปัจจัยด้านราคาที่พักผ่อนส่งได้และไม่ไกลจากที่ทำงานในเมือง ทำให้หมู่บ้านจัดสรรในเขตอำเภอบางบัวทอง เป็นที่พักอาศัยของคนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เป็นชีวิตช่วงเปลี่ยนผ่านของสังคมเมืองและสังคมชนบท ซึ่งวิถีชีวิตดังกล่าวส่งผลต่อความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนาอำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา มีหมู่ที่ทั้งหมดจำนวน 14 หมู่ หมู่บ้านจัดสรรจำนวน 40 โครงการ ในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี รวมจำนวน 21,174 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา, 2553: 6-8) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 ครัวเรือน เก็บข้อมูลในระหว่างช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ. 2554 โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของจำนวนประชากรโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ, 2543: 88)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภูมิลำเนาเดิม จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิม และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุคลากรของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และด้านจิตสังคม โดยปรับปรุงจากแนวคิดของ คิริ ฮามสุโพรี่ (2543) ลักษณะคำถามเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert's Scale) เป็นมาตรวัดลักษณะของข้อความที่ใช้ ซึ่งเป็นข้อความเชิงบวกทั้งหมด 26 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดที่สอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุคลากร

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปขอคำแนะนำจาก คณะกรรมการที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องและทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับประชาชนหมู่บ้านจัดสรร ได้แก่ หมู่บ้านสินเพชร และหมู่บ้านบัวทอง จำนวน 30 ครั้ง เรือน และหาความเชื่อมั่นรวม โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .928

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ต่อจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยสถิติสำเร็จรูปสำหรับสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการอธิบายข้อมูลความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุคลากรของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3. ค่า t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

4. ค่า F-test ใช้สำหรับทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระสามกลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way Analysis of Variance: ANOVA) ทดสอบตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภูมิภาค ลำเนาเดิม จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิม และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffes test)

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20-30 ปี รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี สถานภาพสมรสแต่งงานและมีครอบครัวแล้ว รองลงมาคือ สถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ มัธยมศึกษา/ปวช. อาชีพเป็นพนักงานบริษัทรองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาทรองลงมาคือ 20,001-30,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน รองลงมาคือ 4-5 คน ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลาง รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิม 1-6 ครั้ง/ปี รองลงมาคือ 7-12 ครั้ง/ปี และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 คน รองลงมาคือ 3-4 คน

2. ระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อแยกตามด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านจิตสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับปานกลาง และที่น้อยที่สุดคือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิม และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกัน จะมีความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และภูมิลำเนาเดิมต่างกัน จะมีความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาระดับความตระหนักต่อคุณภาพ

ชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางไปทางสูง มีค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อพิจารณาความตระหนักเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ด้านร่างกาย เป็นความตระหนักด้านการจัดหาเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้า เครื่องใช้ส่วนตัว จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้านให้บุพการีนั้น พบว่าประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องจัดซื้อ จัดหาทุกวันในชีวิตประจำวัน โดยส่วนใหญ่แล้วโอกาสที่จะจัดหาให้อาจจะเป็นเทศกาล งานประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ หรือเมื่อมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนบุพการีที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัด

ด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต พบว่าประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมอบเงินให้บุพการีไว้ใช้จ่ายส่วนตัว ใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล ประชาชนมีความตระหนักอยู่ในระดับสูง เนื่องจากบุพการีไม่มีเงินเก็บ (เงินออม) อย่างเพียงพอเมื่ออยู่ในวัยสูงอายุสุขภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยในการประกอบอาชีพ มักประสบปัญหาการขาดรายได้ หรือมีรายได้น้อยลงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ด้านจิตสังคม พบว่าประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่เป็นความตระหนักด้านคุณค่าของบุพการีต่อครอบครัว เช่น การเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอน การพูดคุยสอบถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ของบุพการี การมอบของขวัญในเทศกาลหรืองานประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งการสนับสนุนให้บุพการีได้กระทำกิจกรรมตามที่ท่านต้องการ จะเห็นว่าความตระหนักดังกล่าวเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกของสังคมไทย และได้ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เนื่องจากสังคมไทยได้รับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ให้ความสำคัญต่อความเคารพนับถือบุพการี ซึ่งได้ช่วยหล่อหลอมจิตใจให้คนไทยให้มีความผูกพันยกย่องนับถือ และมีความกตัญญูกตเวทีต่อบุพการีของตนส่งผลทำให้บุตรหลานคอยระลึกถึงพระคุณของบุพการีอยู่เสมอ และมักจะหาทางตอบแทนเมื่อมีโอกาส

2. ศึกษาเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาชีพพนักงานบริษัท รายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป จำนวนครั้งที่กลับภูมิลำเนาเดิมมากกว่า 12 ครั้ง/ปี และมีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา 1-2 คน มีความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีแตกต่างไปจากประชาชนกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้มีรายได้ต่อเดือนในการที่จะจุนเจือให้ครอบครัวของตนเองและมีบางส่วนที่จะมอบหรือจัดหาสิ่งของให้บุพการี หรือสามารถนำไปใช้ในการเดินทางไปเยี่ยมบุพการีที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดได้บ่อย รวมทั้งผู้ที่ผ่านการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ศึกษาวิชาที่หลากหลายมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในวิชาต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก การเห็นคุณค่าต่อบุพการี ส่วนการประกอบอาชีพนั้นประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท บริษัทมีระบบการบริหารที่เป็นขั้นตอน มีการสร้างคุณค่า ความตระหนัก ความผูกพันและความซื่อสัตย์ต่อองค์กร ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตัวบุคคล และการที่มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาไม่ทำให้มีความใส่ใจในการดูแลบุพการีมากกลับไปเยี่ยมเยียนบุพการีบ่อยครั้ง ทำให้มีความรู้สึกผูกพัน ใกล้ชิด ห่วงหา และตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีมาก ลักษณะดังกล่าวทำให้บุคคลเหล่านี้เห็นคุณค่า และเอาใจใส่บุพการีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านร่างกาย

จากการศึกษาพบว่า การพาบุพการีไปตรวจสุขภาพประจำปี ประชาชนมีความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้สูงอายุในชุมชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย สำหรับหมู่บ้านจัดสรรควรมีให้มีเสียงตามสาย ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้สมาชิกในครอบครัวตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพของบุพการี ตลอดจนการประชาสัมพันธ์สร้างสุขภาพมากกว่าซ่อมสุขภาพ

ด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ จัดกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มพูนรายได้ที่เหมาะสมให้กับบุพการีที่สูงอายุ เพื่อมีรายได้เพิ่มในการใช้จ่ายส่วนตัว และประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุพการีสนใจ ตลอดจนภาครัฐควรมีการเพิ่มเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุมากกว่าที่เป็นอยู่

ด้านจิตสังคม

หมู่บ้านจัดสรรรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดงานส่งเสริมกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนที่มีบุพการีอยู่ต่างจังหวัดได้กลับไปท่องเที่ยวของตนเอง รำลึกถึงบุญคุณ และเยี่ยมเยียนบุพการี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีของประชาชนหมู่บ้านจัดสรรในเขตเมืองกับเขตชนบท
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักต่อคุณภาพชีวิตบุพการีตามความแตกต่างของชนชาติ/เผ่าพันธุ์

บรรณานุกรม

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543. **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล. 2550. “ผู้สูงอายุไทยปัจจุบันและอนาคต.” **งานสัมมนาวิชาการเรื่องเตรียมพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ 26 มีนาคม 2550**.
- พิมล แสงสว่าง. 2549. “ภาพรวมปัญหาของผู้สูงอายุไทย.” **เวทีนโยบายสาธารณะ: เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ บทบาทท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เป้นไท พับลิชซิ่ง จำกัด.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. 2549. “ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน: ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายและการปฏิบัติ.” **เวทีนโยบายสาธารณะ: เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ บทบาทท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เป้นไท พับลิชซิ่ง จำกัด.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. 2543. **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้า.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2553. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันทรัพยากรมนุษย์. 2551. **รายงานการวิจัยประชากรวัยกลางคน: การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพในสังคมผู้สูงอายุใน 10-20 ปีข้างหน้า**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. 2553. **แผนพัฒนาสามปี**.
- United Nations. 2007. **World Population Prospect: The 2006 Revision**.